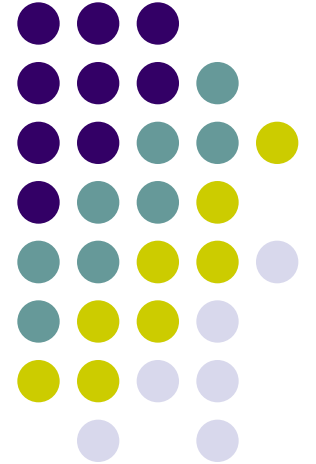

Önyargılar ve Kalıp Tutumlar

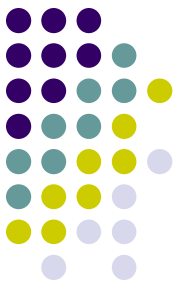
Prof. Dr. Turgut Göksu

KALIP TUTUMLAR VE ÖNYARGILAR

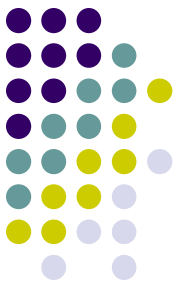

- **Kalıp tutumlar (stereotype)**, az bildiğimiz büyük veya küçük gruplar hakkında başkalarından duyduğumuz, özet veya manşet olarak okuduğumuz bilgileri bir araya getirmek suretiyle oluşturduğumuz tutumlardır. Bu kalıp tutum o grup hakkında bize özet bir fikir verir.

Kalıp Tutumlar

- Kalıp tutumlar genellikle erken yaşlarda oluşur ve çoğunlukla da değişmez. Özellikle milletler hakkındaki kalıplaşmış tutumlar zaman içinde çok az değişmektedir.
- 1982 yılında Der Spiegel dergisinin belirttiği bir ankette Almanların %48'inin Türkleri diğer yabancı azınlıklardan “daha az sempatik” ve Pakistanlı ve siyah Afrikalılardan da “daha itici” buldukları belirtilmiştir

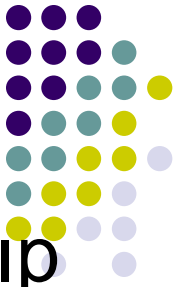

Kalıp Tutumların Oluşumu

Milletler hakkındaki kalıplaşmış tutumlar:

- 1. Küçük yaşta oluşur,
- 2. Politik, tarihi, ekonomik, dinsel ve kültürel faktörlerden etkilenir,
- 3. Kulaktan dolma bilgilerden oluşur,
- 4. Akılcılıktan ziyade duygusal nitelik gösterir,
- 5. Kolay değişmeyip sabit bir özellik gösterir.

Önyargılar (prejudice)

Bir kişi ya da gruba karşı takınılan olumsuz kalıp tutumlardır.

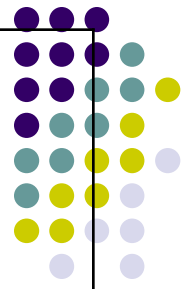
Önyargılar tartışmaya açık değildir.

Önyargılarda “**biz**” ve “**onlar**” kesin ayrımı ve ayrımcılığı vardır. “Bizden” olanlar iyi, “onlardan” olanlar ise kötüdür. Toplumdaki güçsüz, zayıf kimseler eğer çoğunluğa da benzemiyorlarsa önyargılara bağlı olarak şiddete de maruz kalabilirler. Dili, dini, giyim-kuşamı ve görünümünü farklı olan göçmenler bunlara bir örnektir.

Amerikalı Üniversite Öğrencilerinin Değişik Ulus/Etnik Grup Hakkındaki Kalıplaşmış Tutumları ve Özellikleri Belirten Deneklerin Yüzdeleri

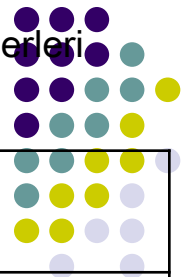

Uluslar	% 1933	% 1951	% 1967
Amerikalılar	48 Çalışkan 47 Akıllı 33 Materyalist 33 İhtiraslı 27 İlerici	37 Materyalist 32 Akıllı 30 Çalışkan 27Eğlenceye düşkün 26 Bireyci	67 Materyalist 42 İhtiraslı 28Eğlenceye düşkün 23 Çalışkan 20 Akıllı
İngilizler	53 Sportmen 46 Akıllı 34 Geleneksel 31Göreneğe Bağlı 30 Tutucu	42 Geleneksel 39 Soğuk, durgun 37 Sofistike 29 Akıllı 25 Göreneğe bağlı	53 Göreneğe bağlı 47 Sofistike 40 Soğuk, durgun 25 Pratik 23 Akıllı
Almanlar	78 Bilimsel 65 Çalışkan 44 Duygusuz 32 Akıllı 31 Metodik	62 Bilimsel 50 Çalışkan 50 Aşırı milliyetçi 32 Akıllı 27 Saldırgan	59 Çalışkan 47 Bilimsel 46 Etkin 43 Aşırı milliyetçi 30 Saldırgan

İrlandalılar	45 Kavgacı 39Çabuk öfkelenen 38 Esprili 32 Dürüst 29 Çok dindar	35Çabuk öfkelenen 30 Çok dindar 24 Kavgacı 20 Aşırı milliyetçi 16 Esprili	43Çabuk öfkelenen 41 Aşırı milliyetçi 27 Çok dindar 25 Geleneksel 23 İnatçı
Japonlar	45 Akıllı 43 Çalışkan 24 İlerici 22 Zeki 20 Sinsi	24 Taklitçi 21 Sinsi 18 Aşırı milliyetçi 17 Hain 13 Zeki	57 Çalışkan 33 İhtiraslı 27 Etkin 23 Aileye bağlı 22 Taklitçi
Museviler	79 Zekî 49Esnaf zihniyetli 48 Çalışkan 34 Aç gözlü 29 Akıllı	47 Zeki 37 Akıllı 29 Çalışkan 28Esnaf zihniyetli 28 İhtiraslı	48 İhtiraslı 46 Materyalist 37 Akıllı 33 Çalışkan 30 Zekî
Zenciler	84 Batıl inançlı 75 Tembel 38 Kaygısız 38 Cahil 26Müziğe düşkün	41 Hurafeci 33Müziğe düşkün 31 Tembel 24 Cahil 19Eğlenceye düşkün	47 Müziğe düşkün 27 Kaygısız 26 Tembel 26Eğlenceye düşkün 25Gösteriş meraklısı
Türkler	47 Zalim 26 Çok dindar 21 Hain 20Zevke düşkün 15 Cahil	12 Zalim 7 Sinsi 7 Pis 7 Cahil 6 Çok dindar	17 Saldırgan 14 Pis 13 Hain 13 Cahil 13Çabuk öfkelenen

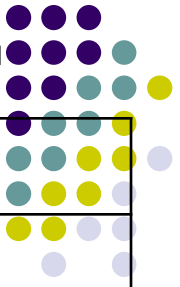
Çeşitli Uluslar Hakkında Amerikalı Öğrencilerin Kalıplaşmış Tutumlarının Ortalama Olumluluk Değerleri

Gruplar	1933	1951	1967
Amerikalılar	.99	.86	.49
Çinliler	.12	.25	.46
İngilizler	.63	.59	.51
Almanlar	.89	.57	.77
İrlandalılar	.14	.00	-.13
İtalyanlar	.48	.44	.27
Japonlar	.66	.14	.84
Museviler	.24	.45	.66
Zenciler	-.70	-.37	.07
Türkler	-.98	-1.03	-.62
Ortalama	.22	.16	.33

Kaynak: Karlins, Coffman ve Walters'den aktaran Kağıtçıbaşı, age, s.107

Pakistanlı Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Uluslar Hakkındaki Kalıplaşmış Tutumları

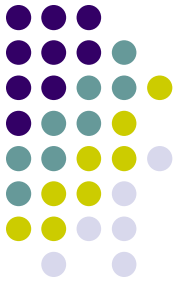
Uluslar	Dakka 1957	Karaçi 1963	Haydarabad % 1965
Pakistanlılar		Dindar Barış-sever Tembel	66 Barışsever 52 Cesur 51 Dindar
İranlılar			34 İyi Kalpli 31 İnançlı 30 Barış sever
Suudi Araplar	Konuk-sever Dindar Dayanıklı	Konuksever Dindar Cesur	61 Dindar 40 Konuksever 25 Dürüst
Türkler	Cesur Yurtsever Dayanıklı	Cesur Yurtsever Dayanıklı	31 Cesur 30 Barışsever 28 Güvenilir
Hintliler	Dindar Batıl inançlı Duygusal	Dürüst değil Diplomatik Hilekar	60 Korkak 57 Kaçak 37 Zalim
Amerikalılar			39 İkiyüzlü 35 Entrikacı 34 Güvenilmez
İngilizler			27 Dalavereci 23 Gururlu 34 Güvenilmez
Malezyalılar			36 Güvenilmez 30 Hain 24 Dar görüşlü

Türk ve Amerikalı Öğrencilerin Çeşitli Uluslara Karşı Tutumları

Uluslar	Türk Deneklerin Yüzdesi			Amerikalı Deneklerin Yüzdesi		
	Severim	Sevmem	Emin Değilim	Severim	Sevmem	Emin Değilim
Hintliler	19.4	38.9	41.7	7.1	70.5	22.5
Almanlar	64.3	11.8	23.9	14.1	23.2	62.8
Çinliler	9.6	65.3	25.2	25.2	36.6	39.3
Ruslar	11.2	74.9	13.9	31.5	44.6	23.8
İtalyanlar	45.5	17.2	37.2	3	15.1	81.9
Pakistanlılar	71	9.2	19.8	5.7	65.2	29.1
İranlılar	62	12	26.1	4.4	64.8	30.9
Meksikalılar	28.4	23.4	48.1	13	20	66.9
Koreliler	32	27.5	40.5	9.4	45.8	48.8
Iraklılar	20.2	41	38.8	6	69.1	24.8
Türkler/ Amerikalılar	42.7	33.2	24.1	8.7	61.9	29.4
Afganlar	29.8	24.1	46.2	5.4	68.9	25.8
Brezilyalılar	22.3	27.8	49.8	2.7	42.4	54.9

Grup ve Uluslar	İyi Değiller	Çoğu Kötü, Bazıları İyi	Çoğu İyi, Bazıları Kötü	Her Zaman İyi İnsanlar	Mean
	%	%	%	%	
Hür masonlar	54.4	21.6	20.0	4.0	1.74
Homoseksüeller	53.5	20.7	21.1	4.7	1.77
İnançsızlar	50.7	23.5	22.0	3.9	1.79
Yunanlar	45.5	28.9	22.4	3.3	1.83
Ermeniler	44.2	29.2	24.0	2.7	1.85
Yahudiler	40.5	30.1	26.2	3.1	1.92
Anadolu Rumları	38.8	31.3	26.2	3.7	1.95
Çingeneler	31.7	35.5	28.1	4.7	2.06
Hayat Kadınları	34.8	29.9	28.5	6.7	2.07
Ruslar	30.0	33.7	31.6	4.7	2.11
Politikacılar	23.2	42.1	31.0	3.7	2.15
Sosyalistler	25.4	23.9	39.0	11.7	2.37
Amerikalılar	20.1	28.8	44.6	6.6	2.38
Romenler	18.3	31.4	44.7	5.5	2.38
Fransızlar	20.2	26.5	47.6	5.7	2.39
Araplar	16.5	33.7	42.3	7.5	2.41
Almanlar	17.6	29.4	47.3	5.7	2.41
Zenginler	11.6	39.4	45.3	3.7	2.41
Ülkücüler	19.7	26.1	41.7	12.5	2.47
Zenciler	11.8	23.6	57.7	6.8	2.60
Aleviler	11.7	23.5	55.1	8.3	2.63

Türk Gençlerinin
Değişik Grup ve
Uluslar
Hakkındaki
Düşünceleri
Konrad Adenaur
Vakfı

İngiltere'de 'şoke eden' araştırma

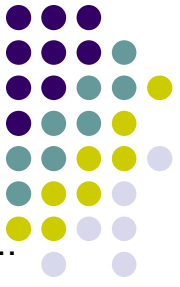
İNGİLTERE'DE Uluslararası Af Örgütü tarafından yapılan bir araştırmaya göre halkın üçte biri, kadınların tecavüze uğramasının sorumlusu olarak kadını görüyor. 1000 kişi arasında yapılan ankete katılanların yüzde 25'i ise, kadının **çok açık giyimli olması ve kendini koruyamayacak kadar sarhoş olmasını**, tecavüzün önemli nedenleri arasında saydı ve bu durumda tecavüzden kadını sorumlu tuttu.

Tecavüz arttı

ULUSLARARASI Af Örgütü uzmanları, sonucu "şoke edici" olarak nitelerken, hükümetin tecavüzü önlemeye yönelik önlemlerinin başarısız olduğunu savundular. İngiltere'de 2004-2005 döneminde tecavüze uğrayan kadınların sayısı bir önceki döneme göre yüzde 4 oranında artarak 12 bin 867'ye yükseldi.

**İlahiyat Fakültesi İslam Hukuku Ana
Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Orhan
Çeker'in "Dekolte giyene tecavüz
sürpriz olmaz" sözleri üzerine,
Konya Başsavcılığı Prof. Dr. Orhan
Çeker ile ilgili soruşturma başlattı.
17 Şubat 2011**

Norveç'te erkeklerin yüzde 48'i cüretkâr kıyafet giyen kadınlara tecavüz edilmesini normal buluyor..

Norveç'te yapılan bir araştırma Avrupa'yı şaşkına çevirdi. "Reform Örgütü" tarafından yapılan araştırmaya katılan erkeklerin yüzde 48'i kadınların uğradığı taciz ya da tecavüzde suçlu olduğunu söylerken, yüzde 28'i de dekolte ya da cüretkâr giyinen kadınları sorumlu tuttu. 5 erkekten biri de bir çok erkekle flört eden kadınların içkili bir mekânda "başına bir şey gelmesinden" sadece erkeklerin sorumlu olmadığını söyledi. Geniş tabanlı bir araştırmanın sonucunda taciz, hatta tecavüzden kadınların sorumlu olduğu sonucuna ulaşılması ülkedeki insan hakları ve kadın derneklerini ayaklandırdı.

BAŞBAKAN 'KORKUTUCU' DEDİ

Norveç'teki Uluslararası Af Örgütü Başkanı John Peder Egenaes, "Bu araştırma sonuçları korkutucu. Genç kız babasıyım. Norveçli erkeklerin kendileriyle biraz flört eden bir kadına tecavüz etmeyi normal karşılıyor oluşu kabul edilemez" diye konuştu. Araştırmayı manşetten yayımlayan Aftenposten gazetesine konuşan Norveç Başbakanı Jens Stoltenberg, "Erkeklerin kadına karşı bakışının bu şekilde olduğunu görmek korkutucu" diye konuştu.

FİLMİ ÇEKİLDİ

Jonathan Kaplan'ın yönettiği Sanık (Accused) adlı film de bir barın arkasında tecavüze uğrayan bir kadının, adalet sistemi karşısında suçlu duruma düşmesini ve hukuk mücadelesini anlatıyordu. Jodie Foster bu filmdeki rolüyle 1988'de En İyi Kadın Oyuncu Oscar'ını almıştı

13.11.2004

<http://www.turkforum.net/543234-norvec-erkegi-tecavuzden-acik-giyinen-kadin-sorumlu.html>

